

WEG UIT DE DAKLOOSHEID

FULL TIME WERKEN MAAR MET LEGE ZAKKEN

WANNEER WERK NIET LANGER BESCHERMT TEGEN FINANCIËLE ARMOEDE

De gevel van "73", het gemengde dagcentrum van L'Ilot. Illustratie van het voorbereidende werk van "Abdel de Bruxelles" op het thematische stripverhaal "Een kleine espresso zonder suiker", dat samen met 't Eilandje is gemaakt.

Abdel de Bruxelles, wiens echte naam Abdel Bouzbiba is, is een striptekenaar van Frans-Marokkaanse afkomst. Geboren in Marokko en opgegroeid in Zuid-Frankrijk, woont hij nu in Brussel. Zijn stijl wordt gekenmerkt door sobere tekeningen en vaak boeiende verhalen.

Overtuigd door het werk van onze vereniging, waarmee hij - tot onze grote vreugde - heeft ingestemd om samen te werken aan dit project, is hij samen met scenarist Alexandre de Moté aan de slag gegaan om het verhaal te vertellen van Steph', een zelfstandige die ondanks urenlang hard werken financieel niet meer rond kan komen.

Op deze pagina's geeft hij ons de eerste schetsen van 'Een kleine espresso zonder suiker', een strip in de vorm van een sociale kroniek die de situatie van werknemers in onzeker dienstverband belicht.

De strip zal verkrijgbaar zijn in december 2024. Bestel hem nu tegen de "t Eilandje special donor" prijs van €15 (+ verzendkosten) via dons@ilot.be.

Illustraties: © Abdel De Bruxelles

Script: © Alexandre de Moté

Graphics en lay-out: © Noémie Broder - Red Orb Créations

Redactiecomité: Gaëtan Delmar, Ariane Dierickx, Martin Grimberghs en Jérémie Mercier

Met de steun van :

Editoriaal

De bestaansonzekerheid van werknemers in België, een steeds prangender maatschappelijk probleem

Opeenvolgende crisissen - de financiële, economische, gezondheids- en sociale crisissen - hebben onze maatschappij verzwakt en hebben werknemers in onzekere statuten hard getroffen. Onze vereniging, die actief is in de strijd tegen dakloosheid, is hier dagelijks getuige van : **duizenden mensen worden geconfronteerd met jobonzekerheid, het verlies hun woning en een geleidelijke uitholling van hun rechten.**

Bijna overal ter wereld heeft het extreemrechtse karakter van politieke debatten geleid tot marginalisatie van de meest kwetsbaren. In België luidt de recente verandering in het politieke landschap hervormingen in die flexibel werken lijken te bevoordelen ten koste van de jobzekerheid. In een klimaat van nieuwe regeringen op verschillende machtsniveaus is het cruciaal om de rechten van werknemers in onzekere statuten weer centraal te stellen in het debat.

Bij 't Eilandje weigeren we alleen de symptomen van die onzekerheid te behandelen. We bieden een uitgebreide begeleiding met als doel mensen in staat te stellen hun professionele stabiliteit en blijvende onafhankelijkheid te hervinden. We werken dagelijks samen met de politiek en de overheid en pleiten voor ambitieuze beleidshervormingen die focussen op betaalbare huisvesting, het automatisch toekennen van rechten, werkzekerheid, individualisering van sociale rechten en toegang tot geestelijke gezondheidszorg.

Ons land en onze gewesten moeten oorden van solidariteit worden, waar elke werknemer zijn of haar waardigheid en hoop kan hervinden. In deze geest werken we samen met Abdel de Bruxelles, een geëngageerde striptekenaar die graag de aandacht vestigt op het lijden dat gepaard gaat met onzeker werk. Zijn werk zal binnenkort beschikbaar zijn via al onze communicatiekanalen.

Veel leesplezier!

Ariane Dierickx, Algemeen Directeur

Wanneer de rekeningen zich opstapelen

Steph' gaat van een "zorgeloos" leven naar een financieel faillissement en alle gevolgen van dien.

Ik ging freelance met mijn maat Fred.

In het begin gingen de zaken niet zo slecht.

Ik was zo trots op mezelf.

In maart 2020 zit de wereld op slot.

Timmerwerk was niet essentieel ten tijde van het coronavirus.

Geen baan, geen geld!

Mijn bankrekening smolt als sneeuw voor de zon.

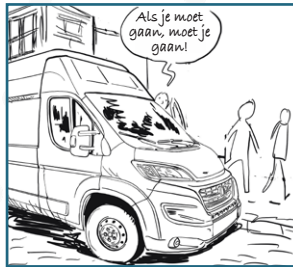
KWETSBARE WERKNEMERS: EEN REALITEIT BIJ DE DIENSTEN VAN 'T EILANDJE

Daklozen "witte boorden": het is niet nieuw dat ook kwetsbare werknemers bij ons aankloppen. Het sociale team en bewoners van onze opvanghuizen vertellen over hun ervaringen.

"De tendens stijgt", bevestigt Alexandra Todeanca, coördinatrice van het Opvanghuis voor mannen van 't Eilandje in Brussel. "Steeds vaker moeten we onze opvang aanpassen aan het feit dat bewoners 's morgens opstaan om te gaan werken. Dat is uiteraard niet dezelfde dynamiek bij de maatschappelijke begeleiding."

Bewoners die werk hebben maar niet in hun basisbehoeften kunnen voorzien, vooral qua huisvesting. Omwille van de stijgende huurprijzen en onvoldoende inkomsten komen ze in onze opvanghuizen terecht, hoewel ze werken. 't Eilandje werkt actief aan structurele oplossingen, door te pleiten voor betere sociale bescherming en toegang tot fatsoenlijke huisvesting voor iedereen, om zo een einde te maken aan de vicieuze cirkel waarin mensen die op straat leven onvermijdelijk terechtkomen, of ze nu werken of niet.

Steph, de hoofdpersoon in «Een kleine espresso zonder suiker», wil niet toegeven aan zijn collega's en familie dat hij slaapt en woont in zijn werkbus.

SAYLI:

**“MIJN WERK
BESCHERMT ME
NIET MEER.”**

Sayli is 29 jaar en kende tot voor kort “goed-gevulde weken”. Eerst in de zaal, dan in de keuken als “chef” en altijd in “grote restaurants”. Het soort plaats “waar je niet met je duimen moeten staan draaien”. Werkdagen van 12 uren, 6 dagen per week, Sayli kent het. Van Atlanta tot Havana met regelmatige tussenstops in Brussel, Sayli leeft jaren als backpacker met koksmuts. Voor zijn omgeving leidt hij vooral “een topleven” aan de andere kant van de wereld. Naar eigen zeggen “werkt hij hard om van zijn passie te kunnen leven”.

Hij betaalt zijn huur in termijnen, maakt overuren en brengt de offers die daarbij horen. En de ontsporingen: alcohol en verslaving leidden tot een voortijdige terugkeer naar België. Zijn omgeving “valt uit de lucht”. Hij houdt het discreet. “Voorheen had ik, in hun ogen, geld, een auto, costumes. Maar dat was meer een façade dan de echte ik. Wie wordt rijk van zijn werk? Zij dachten dat ik mijn weg gevonden had, maar ik besepte dat ik mijn leven aan het ruïneren was.” Dan volgen negen dagen op straat, de eerste dagen dat hij niet werkt sinds dertien jaar. Nachten in de metro worden gevolgd door dagen slenteren.

Een telefoontje naar zijn zus bracht hem in contact met ‘t Eilandje en het Opvanghuis voor mannen van ‘t Eilandje “den 38”, waar hij afgelopen juni werd opgevangen. Enkele dagen later, weer aangesterkt, vindt Sayli een job “op amper twee uur tijd, in een Carrefour Express”. Fulltime, maar niet echt de baan van zijn dromen voor de man die ook nog studeert om gespecialiseerd opvoeder te worden. Sayli wil zijn gezicht niet verliezen, maar wil niet dat zijn situatie bekend wordt bij zijn collega’s. “Dat zou te verdacht zijn.” Dus “voor hen” is hij “de barmhartige Samaritaan, altijd goed gekleed”, die aan het eind van de dag de onverkochte voedingswaren van die dag “naar de daklozen” in ‘t Eilandje brengt. Voor zijn nieuwe huisgenoten bij ‘t Eilandje is hij de hardwerkende man die aan het eind van de dag kant-en-klare maaltijden mee naar huis neemt. Sayli stemt er zonder blikken of blozen mee in om dit dubbelleven te leiden. “Vandaag de dag beschermt mijn baan me niet, daarom is er ‘t Eilandje maar ik vertel mezelf dat het een stap is op weg naar een terugkeer naar onafhankelijkheid.”

Weer op de been

Toen Steph aankwam bij "73", het gemengde dagcentrum van L'Ilot, vond ze veel steun en een luisterend oor.

icne dienst : Ticket of ...
savon ... de bain, nécessaire rasage, dentifrice
... handdoek, scheerret, tandpasta enz
... sserij : 9h30 - 11h30

N'hésitez pas à demander un rdv social à l'accueil
of niet om een sociaal gesprek aan te vragen bij de rece
neture de 11h30 à 12h - gesloten vanaf 11.30 tot 12
12h-13h30 - Maaltijd 12 u - 13.30 u.
le 10h - Ticket vanaf 10 u.

... re des portes à 13h30 - Deuren opening om 13.3
13h30-15h - Soep (ticket) vanaf 13.30 - 15 u.
fé, thé - Koude dranken, koffie en thee
: Bio

Interview met Philippe Defeyt

“Is het normaal dat werknemers uitgebuit worden?”

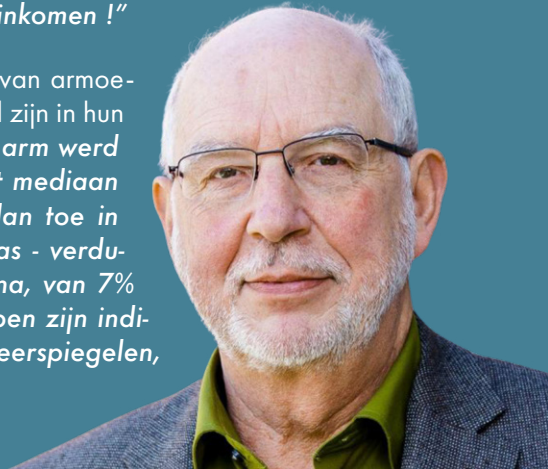
Deze econoom en voormalig voorzitter van het OCMW van Namen, werpt een kritische blik op de toenemende onzekerheid van werknemers in België. Geconfronteerd met een systeem dat slecht aansluit bij de nieuwe realiteit van werk, stelt hij de huidige instrumenten voor het meten van armoede in vraag en stelt hij structurele hervormingen voor.

De relevantie van de armoede-indicatoren is relatief

Voor Philippe Defeyt moeten we de manier waarop we armoede meten, dringend herzien. *“Het armoedecijfer zoals dat vandaag de dag wordt berekend, op basis van het mediane inkomen, weerspiegelt niet de realiteit zoals die door veel mensen wordt ervaren. Iemand kan niet langer arm zijn volgens de statistieken maar nog steeds in precaire omstandigheden leven, of omgekeerd arm zijn volgens de indicator maar profiteren van een breed scala aan materiële hulpmiddelen (sociale huisvesting, gratis reizen, sociale gastarieven, enz.) die feitelijk tegen armoede beschermen.”*

De armoede-indicator negeert factoren zoals een te hoge schuldenlast en gezondheidsgerelateerde kosten, die een directe impact hebben op de levensstandaard. Philippe Defeyt pleit voor indicatoren die rekening houden met de reële uitgaven die nodig zijn om een menswaardig leven te leiden. *“Als in Wallonië alle mensen die in armoede leven morgen toegang zouden hebben tot sociale huisvesting, hun schulden kwijtgescholden zouden krijgen en gratis maaltijden zouden krijgen, zou het armoedecijfer zoals het vandaag gemeten wordt ongewijzigd blijven, omdat het enkel gebaseerd is op inkomen !”*

Hij bespreekt ook de evolutie van definities van armoede, die politieke keuzes blijven die geworteld zijn in hun tijd: *“Toen Europa besliste dat iemand als arm werd beschouwd als hij of zij niet 60% van het mediaan inkomen bereikte - terwijl de norm tot dan toe in België 50% van het mediaan inkomen was - verdubbelde het armoedecijfer in ons land bijna, van 7% naar 15% ! Wat we vandaag nodig hebben zijn indicatoren die de echte levensstandaard weerspiegelen, niet alleen inkomens.”*

Arme werknemers en het risico op dakloosheid

Philippe Defeyt waarschuwt ervoor om werknemers in onzekere statuten, niet op één hoop te gooien. *“Zeggen dat een werknemer arm is alleen omdat hij een laag loon heeft, vertroebelt het beeld. Wat telt is het huishouden waarin hij leeft: hetzelfde salaris als je alleenstaand bent of als je drie personen ten laste hebt, is niet hetzelfde.”*

Door de instabiliteit van contracten (uitzendwerk, contracten van bepaalde duur, flexi-jobs) lopen werknemers een groter risico op baanonzekerheid. *“Hoe gefragmenteerd het inkomen, hoe groter het risico om een werkende arme te worden. En als die mensen hun job verliezen, lopen ze het risico dat ze nooit de quota halen die nodig zijn om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering. De wetgeving is gewoon niet aangepast aan hun situatie.”*

We mogen niet vergeten dat jobonzekerheid ook een genderdimensie heeft: er zitten meer vrouwen dan mannen in deeltijdse jobs en contracten van bepaalde duur. *“Vandaag de dag leven we in een maatschappij waarin sommige mensen 6.000 euro pensioen ontvangen terwijl anderen, vaak vrouwen, het moeten doen met minder dan 800 euro per maand. Dat kan je toch niet verdedigen.”*

Philippe Defeyt is ook bezorgd over de toename van dakloosheid, vooral in Brussel. *“De situatie verslechtert, en niet alleen door mensen zonder papieren. Zelfs als je hen niet meerekent in de cijfers, neemt het aantal daklozen toe. Achter deze realiteit gaat vaak een levenstraject schuil dat gekenmerkt wordt door geestelijke gezondheidsproblemen die hun bestaansonzekerheid nog vergroten.”* Hij wijst erop dat voor sommige mensen programma's zoals «Housing First» (die stabiele huisvesting bieden voordat andere hulp wordt geboden) goed werken, maar dat dit geen universele oplossing is en benadrukt het belang van het opnieuw opbouwen van een sociaal netwerk rondom de persoon (red: zoals de S.Ac.A.Do., de dienst Thuisbegeleiding van 't Eilandje, doet).

CIJFERS

**2 150 000
Belgen**

dat is 18,6% van de bevolking, loopt een risico op armoede of sociale uitsluiting (AROE)*

De armoedegrens voor 2023 is met **84** euro per maand gestegen naar **1 450** euro per maand voor een alleenstaande; voor een huishouden van twee volwassenen en twee kinderen is dit **3 045** euro.*

**Meer dan 200%
stichting**

In 30 jaar is de gemiddelde huur met meer dan 200% gestegen. Enkel al in de periode van 2010 tot 2020 : +83% (5 keer meer dan de inflatie en 3 keer meer dan het gemiddelde loon).**

SORTIR DU SANS-ABRISME

In 2024 kun je 's ochtends vroeg een pak aantrekken en toch met honger naar bed gaan. De realiteit in een maatschappij waar mensen niet langer om van hun werk kunnen leven. Het dagelijks leven van onze diensten, die een steeds eclecticischer scala aan mensen zien langskomen.

Omdat je universitair opgeleid en toch dakloos kan zijn. Voltijds aan het werk én bewoner van 't Eilandje.

Omdat werk niet langer bescherming biedt tegen jobonzekerheid, blijven de daklozen cijfers stijgen. Om deze stijging tegen te gaan, zet 't Eilandje zich elke dag in om daklozen of mensen die het risico lopen dakloos te worden in elke fase van hun huisvestingstraject te ondersteunen.

Om deze dynamiek van samenwerking (die ook gericht is op een (voor) opleiding, via onze projecten voor sociale economie) te steunen, heeft 't Eilandje u meer dan ooit nodig.

Door onze werking te ondersteunen, geeft u ons de kans om hoop te bieden aan bijna 3 000 mensen die bij onze diensten aankloppen. 't Eilandje, dat zijn elk jaar meer dan 20 000 overnachtingen in het opvanghuis, ongeveer 40 000 verdeelde maaltijden, bijna 100 mensen die een nieuwe woning hebben.

Elke gift telt, doe vandaag nog een geste: BE33 0017 2892 2946

In dit themanummer hebt u de eerste schetsen gezien van een groot project waar we samen met Abdel de Bruxelles aan hebben gewerkt: de strip «Een klein espresso zonder suiker», die het leven volgt van Steph', een zelfstandige man die ondanks zijn werk financieel niet meer rond kan komen.

Bestel het stripboek (verschijnt in december 2024) tegen de speciale prijs "Donor van 't Eilandje" van €15 (+ verzendkosten) via dons@ilot.be.

02/537.20.41

info@ilot.be

Sint-Gilliskerkstraat 73,
1060 Brussel

www.ilot.be

